



עת"א 4975/05/24 - אחמד סרחאן נגד שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בנצרת

08 מאי 2024

עת"א 4975-05-24 סרחאן(אסיר) נ' שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים ואח'

בפני כב' השופט עמית יוסף בן-חמו
העותר אחמד סרחאן (אסיר)
נגד
המשיבים 1. שרות בתי הסוהר-מחלקת האסיר - זימונים
2. מדינת ישראל

החלטה

בפני עתירת אסיר המבקש לאשר לו יציאה לחופשה חריגה להשתתף באירוע חתונה של אחותו שאמור להיערך באולם שמחות.

נימוקי הבקשה:

- העותר עבר טיפול אינטנסיבי ומשולב בקבוצות התמכרות לשביעות הממונים.
- בקשתו ליציאה לחופשה חריגה לא טופלה כלל ע"י המשיב.
- פני העותר לשיקום. העותר מנצל את יתרת המאסר להפקת תועלת מהטיפול.
- בדיון הוסיפה ב"כ העותר כטענה כי אין מקום להסתמך על עמדת שירות המבחן שניתנה לצורך גזר הדין.
- העותר דחה את מועד הדיון שהיה קבוע לו בפני ועדות השחרורים כדי להתקדם ולסיים את הטיפול.
- האירוע הינו חתונה ראשונה במשפחה, מדובר במשפחה נורמטיבית.
- לעותר אין סכסוכים.
- העבירות בוצעו כשהעותר התגורר באילת.
- בדיקות השתן שמסר במהלך מאסרו נמצאו נקיות.

תגובת המשיבה:

- העותר מרצה עונש מאסר של 17 חודשים לאחר שהורשע בעבירות של נהיגה בזמן פסילה, בקלות ראש וללא ביטוח. במסגרת גזר הדין הופעל נגד העותר מאסר מותנה של 10 חודשים לריצוי בחופף. כמו כן, הוטלו על העותר עונשים נלווים נוספים לאבות פסילה של רישיון הנהיגה.
- העותר ביצע את העבירות שבגינן הוא מרצה עונש מאסר כ-7 חודשים לאחר ששוחרר ממאסרו הקודם.
- תקופת מלוא ריצוי עונש המאסר ביום 08.12.24.
- ההחלטה המנהלית שלא לאשר את בקשתו ליציאה לחופשה חריגה נסמכת על עמדת גורמי הטיפול המתנגדים לאישור החופשה.
- גורמי הטיפול מציינים כי העותר ביצע את עבירותיו כשהוא תחת השפעת חומרים ממכרים.
- לבקשתו, הוא שולב בטיפול בהתמכרויות בשל בעיית שימוש באלכוהול וסמים.
- כיום, נמצא המשיב בניסיון שני לטיפול בכלא חרמון והוא מצוי כעת בשלב ראשוני של שלב א. גורמי הטיפול מתרשמים שהאסיר מצוי בשלב מאוד ראשוני, התנהלותו מאופיינת בחוסר יציבות ואימפולסיביות, תוקפנית ואינה מווסתת. יש לאסיר קושי לעמוד במצבי תסכול ולחץ.
- המשיבה מפנה לתסקיר המבחן שנערך בעניינו, שם נקבע כי הסיכוי להישנות התנהגות דומה מוערך כגבוה וכי התמכרותו מעלה את רמת מסוכנותו להפרת תנאים. עוד מצוין בתסקיר כי קרובי משפחתו אינם מוכנים להעריך את פוטנציאל מסוכנותו ולהציב לו גבולות.
- יציאה לאירוע משפחתי, בו סביר כי יהיה אלכוהול, מהווה גורם סיכון משמעותי שיעמיד את העותר בפני פיתויים ומצבי סיכון.
- בשלב הטיפול בו נמצא העותר, הוא איננו יכול לזהות את גורמי הסיכון ולבסס דפוס התנהגות והתמודדות במצבים אלה. על כן, בראי האמור ובדגש על הרקע ההתמכרותי של העותר, יציאה לחופשה המבוקשת מהווה גורם סיכון ואיננו מומלץ לחופשה זו.
- המשיבה מציעה חלופה מידתית ולפיה יתאפשר לעותר לחגוג יחד עם בני משפחתו, כנהוג במקרים דומים ותיבחן בחיוב בקשת העותר לאפשר שיחה חזותית עם בני המשפחה במסגרתה יוכל לצפות מחלק מהאירוע. כמו כן, יוכל העותר לפנות בבקשה מתאימה לקבל ביקור פתוח, מורחב עם בני משפחתו.
- בפקודת הנציבות שורטטו תנאי סף וקריטריונים למתן חופשה מיוחדת, וביניהם "תפקוד חיובי של האסיר וכן מידת הסכנה הנשקפת לציבור מהאסיר במהלך החופשה". עמידה באחד מהקריטריונים איננה מצביעה בהכרח על עמידה במשנהו. מדובר במבחנים שונים, המשרתים תכליות שונות (רע"ב 2091/18 פלוני נ' מ"י).

אכן, אירוע חתונה של בן משפחה מקרבה ראשונה הינו אירוע משפחתי חשוב, מיוחד וחד פעמי. יחד עם זאת, למבקש המרצה עונש מאסר, אין זכות קנויה להיות נוכח באירוע זה. ההחלטה נתונה לשיקול דעת שב"ס. ככל שזו ניתנה בסמכות ולאחר שנשקלו כל השיקולים השונים, והינה סבירה ומידתית ביהמ"ש לא יתערב בה (רע"ב 7877/10 יובל אביגדור נ' שב"ס).

ההחלטה המנהלית ניתנה על בסיס הערכה עדכנית של מסוכנותו על ידי גורמי הטיפול ולאור היותו מכור לסמים ולא לכוהול.

מסוכנות הנקבעת ע"י גורמי טיפול הינה שיקול מרכזי בהחלטה לאישור חופשה/חופשה מיוחדת, ביהמ"ש לא יתערב בנקל מסכנות גורמי הטיפול אלא במקרים של סטייה בולטת מאמות מידה של שיקול דעת סביר.

ההערכה המקצועית לגבי המסוכנות הנשענת על מכלול הנתונים, נתונה לגורם המקצועי הממליץ ולרשות המוסמכת המחליטה.

אכן, כפי שציינה ב"כ העותר קיימות נקודות זכות למבקש, על כך שהוא מצוי בהליך טיפולי ורצונו לשקם את עצמו. יחד עם זאת, אני סבור שאין באלה כדי לאיין את המסוכנות הטמונה במבקש כל עוד לא טופל באופן מעמיק בהתמכרויותיו, אשר נמצא כי הן עומדות בבסיס העבירות שביצע.

אמנם, אין הכרח שאסיר ישלים ויסיים את ההליך הטיפולי כתנאי ליציאתו לחופשה ולחופשה מיוחדת, אך, ישנה חשיבות שהאסיר יהיה בשלב מתקדם בטיפול וניתן ללמוד כי הוא מפיק תועלת ונתרם מהטיפול.

במקרה כאן, גורמי הטיפול סבורים שעדיין העותר מצוי בשלב ראשוני, שלב שאין בו כדי למנוע את המסוכנות או לפחות להקטינה בצורה משמעותית ועדיין אין בידי העותר כלים להתמודד עם מצבי הלחץ.

המשיבה הציעה חלופות שיש בהם כדי לתת מענה סביר ותוך איזון השיקולים השונים.

אשר על כן, אני מורה על דחיית העתירה.

המשיבה תאפשר לעותר את המענה החילופי אותו הציעה במסגרת כתב התשובה.

ניתנה היום, ל' ניסן תשפ"ד, 08 מאי 2024, בהעדר הצדדים.